

- nakonec mohou dostat náročnější text a vyzkoušet si, zda určitou činnost nebo dovednost, kterou trénovali, zvládnou i s náročnějším textem

Popsaný proces může trvat několik vyučovacích hodin, může se protáhnout na několik týdnů. Důležité je, že pokud žáci zvládnou určitý krok nebo metodu v předmětu jednoho z vyučujících, mohou další vyučující ve škole již se žáky využívat metodu k tomu, aby rozvíjela jejich čtenářské dovednosti v porozumění textu, a už ji nemusejí nacvičovat. Žáci nástroj ovládli. Velmi pomáhá, pokud se žáci s metodami seznámí již na prvním stupni a začnou zpracovávat přiměřeně náročné texty s jejich pomocí.

Dvakrát měř a jednou řež je v případě čtenářských metod na místě: dobře si promysleme, jak budeme s metodou u svých konkrétních žáků začínat, než se pustíme do práce.

Koordinátorka ŠVP: „Mohla byste zase přijet a naučit nás nějaké další metody pro čtenářství? My víme, že už máme za sebou stohodinový kurz, ale chtěli bychom další metody.“

Lektorka: „Které z těch dřívějších metod využíváte nejčastěji?“

Koordinátorka ŠVP: „No, já nevím, já si je moc nepamatuju. Ony se moc využívat nedají, není na ně čas v pětačtyřicetiminutové hodině, nemáme knihy ve škole a není čas hledat vhodné texty, taky žáci neumějí číst – v rodinách se vůbec nečte. My bychom potřebovali nějaké rychlé vhodné metody.“

Na tomto minidialogu chceme upozornit na další úskalí spojené s využíváním metod pro rozvíjení čtenářství: obvykle se jejich zavedení neobejde, dramaticky řečeno, bez obětí. Máme na mysli to, že pokud se nezmění materiální a organizační podmínky ve škole, často učitelé přijdou brzy na to, že metody nemohou využívat. Domnívají se, že je možné najít nějaké lepší metody, které zpestří stávající výuku a udělají zázrak na počkání – děti začnou ze dne na den číst s chutí i s porozuměním. Bohužel, takové metody neexistují. Důvod je jednoduchý: čtení je složitá myšlenková činnost, čtení je myšlení. A naučit se myslet, to dá práci a chce to čas.

Pokud jsou naše vzdělávací programy sestavené tak, že v nich pro množství předávaných poznatků nezbyvá čas na myšlení, pak nejsou v pořádku. Pokud se ve škole kolegové neumějí domluvit na společném postupu při rozvíjení čtenářství u žáků, který jim ušetří drahocenný čas, pak jim žádné nové metody nepomohou. Pokud škola nemůže investovat prostředky do vybavení školní knihovny a vyškolené knihovnice na plný úvazek, nemá smysl pátrat po metodách do hodiny. A pokud někdo očekává, že rodiče konečně vyhoví představám školy a naučí děti číst, pak čeká na Godota.